

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. II. Ostenditur posse continuari eundem actum & ex bono reddi
malum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

postea vitiatum, & fit malus. Variis etiam aliis modis id accidere potest, ut si quis eliceret actum bonum & actum continuaret ultra instans pro quo prohibetur à Deo; & alia hujusmodi.

SECTIO SECUNDA.

Ostenditur posse continuari eundem actum, & ex bono reddi malum.

I. Quamvis sit diversitas aliqua in objectis, actus tamen illam non attingit

DICES, non manere in hoc casu eundem actum; prius enim ferebatur actus ad bonum tantum delectabile, postea verò ad bonum delectabile prohibitum: hæc autem diversa sunt objecta. Contrà: verum quidem est in objecto esse aliquam diversitatem ab eo quod erat antea, non tamen est necessarium actum ferri in objectum sub illâ diversitate, sed in idem omnino objectum in quod ferebatur antea & eadem plane ratione, ut jam ostendatur.

II. Tribus diversis modis voluntas tendere potest in novum objectum.

Tribus ergo modis voluntas tendere potest in objectum, postquam apparet circumstantia varians, seu prohibitio: primò ita, ut non solum non cesset ab actu, ubi advertit prohibitionem, sed potius vel propterea pergere velit, tunc autem mutatur actus, non enim jam propter delectationem tantum, aut corporis sustentationem in cibum fertur, sicut antè, sed etiam propter legis contemptum, sicque est novum partiale objectum intrinsecum. Secundò ita potest in objectum tendere, ut advertens prohibitionem pergat, dicens in actu quasi signato, volo pergere non obstante præcepto. Tertio tandem, necuno ex his modis, nec altero, sed ita, ut dum advertit præceptum, nil aliud dicat, quam antea, sed eodem modo ex parte voluntatis feratur in idem penitus objectum, & videns præceptum pergat adhuc, dicens sicut antè, volo comedere carnes, sicque tota mutatio fit in intellectu.

Tripliciter tendendi modus declaratur.

III. Voluntas ferri nequit in objecta nisi prout ei ab intellectu proponitur, quibus modis potest intelligi.

DICES: jam fertur voluntas in cibum prohibitum, antea ferebatur in cibum non prohibitum, sed hæc sunt diversa objecta, ergo: nec alio modo ferri potest voluntas in objecta, quam ei proponuntur ab intellectu. Respondetur incipiendo ab hoc ultimo, & illud distinguendo: non potest alio modo voluntas ferri in objectum, nisi quo proponitur ab intellectu, id est non potest voluntas ad quidquam ferri in objecto, quod non proponitur ei ab intellectu, concedo: non potest alio modo ferri, id est fertur in id totum semper, quod ei proponitur ab intellectu, nego. Fertur itaque voluntas in cibum prohibitum specificativè, non reduplicativè, saltem formaliter & explicitè, implicitè tamen & interpretativè censetur voluntas ferri in ipsum prohibitionem, quantum eam advertens pergit, sicque prohibitio est ei voluntaria indirectè, ut dici solet, & constat ex superioribus: ipso facto enim, quod appareat prohibitio, tenetur objectum illud vitare, & peccat, licet non velit objectum quâ prohibitum directè, sicut ut supra dixi, peccatum sacrilegii committeret is, qui furaretur calicem consecratum, quamvis non cum velit ut consecratum, imò vellet non esse consecratum.

Quo pacto in hoc casu voluntas feratur in cibum prohibitum.

IV. Bonitas & malitia actibus voluntatis non semper sunt intrinsecæ.

Ex quibus constat, bonitatem & malitiam adæquatè sumptas, non esse semper actibus voluntatis intrinsecas, nec de eorum substantiâ, ut aiunt. Dixi actibus voluntatis: actus enim voluntatis &

intellectus simul, ita fundant bonitatem & malitiam ut, plerumque saltem, separari ab iis bonitas & malitia non possint.

Dices: Si actus jam fit malus ratione advertentia, cum antea esset bonus, ergo advertentia facit eum malum, idque tanquam pars constitutiva peccati, ergo Deus odit hanc advertentiam, quod tamen est falsum; siquidem advertentia hæc non est mala sed bona, & consequenter non potest esse objectum displicentiæ divinæ, nec displicet Deo, quod quis ad præceptum illud vel prohibitionem advertat.

V. Dices: ergo advertentia facit actum malum, siquidem ipsa erit etiam mala.

Respondetur non esse novum, ut aliquid constans ex pluribus partibus displiceat, licet singule partes per se bonæ sint & placeant. Nec ergo displicet Deo volitio objecti illius secundum se, nec etiam advertentia secundum se, sed quando conjunguntur faciunt unum objectum malum, & displicent. Sic in pulchritudine Physicâ, licet singule partes sigillatim sumptæ sint pulchræ, si tamen inter se uniantur, non constituunt subinde pulchritudinem Physicam, sed deformitatem, quamvis nulla sit ex illis partibus, quæ conjuncta cum alijs alterius rationis non possit cum iis constituere objectum pulchrum; idem ergo est in pulchritudine morali, quæ suas etiam habet partes, sicut pulchritudo Physica suas, possuntque hæc partes, licet sigillatim pulchræ, conjunctæ tamen constituere objectum turpe, & deforme.

VI. Totum frequenter displicet, dum singule partes placeant.

Res hæc declaratur exemplo ex rebus physicis desumpto

Hoc etiam suo modo dicendum de actu bono, qui prout includit duas illas partes, vel (quod eodem recidit) volitionem in recto, & advertentiam de connotato, & in obliquo, placet Deo. Unde hoc totum placet, licet neutra pars per se sumpta hoc peculiari genere complacentiæ placeat.

VII. Advertentia, ut ad actum malum, ita & ad bonum concurrat.

SECTIO TERTIA.

Solutioe cujusdam difficultatis ostenditur ulterius posse actum bonum transire in malum & econtrâ.

OBSTACULUM, hinc sequi posse habitum virtutis concurrere ad actum malum, & econtrâ posse actum malum augere habitum virtutis; sequela probatur in exemplo supra posito de comedente carnes ex motivo honesto, sustentationis naturæ exempli gratiâ, qui actus juxta nos idem numero manere potest postquam accedit advertentia præcepti, sicque fieri malus, & tamen eadem habet principia physica, quæ antea, & actus tantum potest physicè quantum possit, si non accederet circumstantia illa extrinseca vitians; ergo & habitus virtutis concurrere physicè potest ad actum malum, & actus malus physicè augere habitum virtutis.

Ex dictis sequitur, quod si habitum virtutis ad actum malum concurrere possit, & actum malum augere habitum virtutis.

Dices: ad summum hinc probari qualitatem illam produci posse ab habitu virtutis, postquam accessit advertentia prohibitionis, vel præcepti, non tamen posse produci eandem actionem, sed hanc semper mutari: experientia siquidem constat adveniente memoriâ circumstantiæ vitiantis, retardari hominem in agendo, nec eodem modo, aut facilitate actum continuare, quâ antè, quod indicio est mutari actionem, in quâ nimirum facilitas vel difficultas in agendo consistit.

II. Respondens aliqui, in hoc casu solam qualitatem ab habitu virtutis produci, non actionem.